

Реферат на тему: "Шекспір"

Вільям Шекспір

Реферат з світової літератури на тему:

Шекспір

Шекспір — одне з тих чудес світу, яким не перестаєш дивуватися: історія рухається гігантськими кроками, змінюється образ планети, а людям усе ще потрібно те, що створив цей поет, відділений від нас декількома сторіччями.

Чим більш зрілим стає людство в духовному відношенні, тим більше відкриває воно глибин у творчості Шекспіра. Десятки, сотні життєвих положень, у яких опиняються люди, були точно підмічені і відбиті Шекспіром у його драмах. Ними можна міряти життя окремої людини і можна відзначати стадії розвитку цілого народу. Все драматичне, що трапляється з різними людьми і з суспільством у цілому, було зображено Шекспіром з тим ступенем художнього узагальнення, що дозволяє в різні часи й здавалося в змінившихся умовах, пізнавати себе і своє життя.

Історик, філософ, мораліст і психолог знаходять у Шекспіра підтвердження відкриваємих ними істин. А він, художник, не повчаючи, утілював ці істини як історію окремих людських долі. І робив він це так, що читач і глядач його драм прилучається до розуміння того, як рухається історія, переймається бажанням помізкувати над сутністю найважливіших життєвих явищ, краще осягає себе і оточуючих.

П'єси Шекспіра народилися на сцені народного театру його часу. Вони настільки злилися з природою цього театру, що тепер, коли техніка сцени Відродження мало відома, по п'єсах Шекспіра можна значною мірою відновити особливості тодішньої сцени й акторського мистецтва.

Одержати смак до такого роду п'єс, навчитися писати їх в університетах того часу було просто неможливо. Тодішня університетська наука з презирством ставилася до народного театру і беззастережно засуджувала п'єси, що йшли на його сцені. У ту епоху в університетах вивчали в якості зразків п'єси старогрецьких і римських авторів, особливо останніх. Автори з університетською освітою, що писали для освіченої публіки, пишучи трагедії, як правило, наслідували Сенеку, а в комедіях — Плавта або Теренція. Коли ж декілька молодих магістрів з Оксфорда і Кембриджа — Марло, Грін, Пиль, Кид, поселившись у Лондоні, стали заробляти писанням п'єс для народних театрів, їм прийшлося забути правила драми, вивчені в університетах, і писати в тому дусі, до якого звикнули глядачі з народу. Ці "університетські розуми" оновили драму не стільки в силу своєї освіченості, скільки завдяки поетичному таланту. Вони збагатили мову драми, піднявши його на висоту справжньої поезії. Вони підготували ґрунт для Шекспіра. Він скористався багатьма прийомами, впровадженими ними в драму. Але головне він ніс у собі — поетичний дарунок, що перевершував таланти його попередників, і таке гостре почуття драматизму, яким не володів жодний з них.

Художня система драматургії Шекспіра виросла на ґрунті традицій народного

театру і лише дечим зобов'язана спадщині античного театру. Драма класичної давнини відрізнялася суворою єдністю побудови. У п'єсах античних авторів дія, як правило, відбувалося в одному місці і протягом стислого періоду, біля доби; сюжет містив лише одну подію, що зображувалася без яких-небудь відхилень. У трагедіях дія взагалі починалася вже напередодні розв'язки конфлікту.

Драматургія Шекспіра не скована ніякими жорсткими рамками. П'єса зображує не одну подію, а ланцюг подій, глядач бачить зародження, розвиток, ускладнення і розв'язку з безліччю всіляких подробиць. Нерідко перед ним проходить усе життя людини. А поруч із долею головного героя і героїні показані і долі інших учасників подій.

Шекспір часто веде дві, а то і три рівноцінні лінії дії. Деякі епізоди не завжди пов'язані з головною дією, але по-своєму і вони необхідні,— для створення атмосфери і для окреслення життєвих умов, у яких розвивається трагедійний або комічний конфлікт.

Порівнюючи два типи драми, німецький критик початку XIX сторіччя Август Вільгельм Шлегель влучно визначив, що антична трагедія скульптурна, а трагедія Шекспіра — мальовнича. І дійсно, в античній драмі велична і незмінна фігура героя або героїня подібна до прекрасної статуї, тоді як у п'єсах Шекспіра багато різноманітних персонажів, і в цілому його драми подібні строкатим, багатомірним картинам з безліччю цікавих деталей.

Давнина строго розмежовувала п'єси по їх загальній тональності, тоді були або вовкуваті, або веселі уявлення-трагедії або комедії. У Шекспіра в одній п'єсі уживається серйозне з кумедним, і в його трагедіях чимало блазенства, а в комедіях часом трапляються події, що знаходяться на грані трагічного.

Шекспір приніс у драму важливі нові художні принципи, яких до нього взагалі не було в мистецтві. Характери героїв у древній драмі володіли лише однією якою-небудь важливою рисою. Шекспір створив героїв і героїнь, наділених рисами духовно багатой живої особистості. Водночас він показав характери своїх героїв у розвитку. Ці художні нововведення збагатили не тільки мистецтво, але і розуміння природи людини.

Драматичні шедеври Шекспіра в значній мірі затьмарили його творчість як епічного і ліричного поета. А тим часом ця частина шекспіровської спадщини представляє великий інтерес. Навіть якби Шекспір не написав жодної комедії, трагедії або хроніки, він усе рівно ввійшов би в історію світової літератури як талановитіший поет англійського Відродження.

З епічних творів Шекспіра найбільше цінними в ідейному і естетиченому відношенні є дві великі поеми: "Венера й Адоніс" і "Збезчещена Лукреція".

Обидві поеми користувалися величезним успіхом за життя поета і навіть здобули йому прізвисько англійського Овідія, що було в той час вищою похвалою, тому що Овідій в епоху Відродження був одним із найбільш шанованих авторів.

Варто наголосити на деяких елементах світогляду, естетичної системи Шекспіра, які наближують його до Платона, неоплатоніків і яскраво простежуються в "Сонетах".

По-перше, це ідея існування космічної гармонії. Кінцева мета розвитку людства — в досягненні цієї гармонії, а найвища мета людського життя — гармонізація власної душі, прагнення до істинно прекрасного. По-друге, Любов — сила, яка впорядковує Всесвіт, надає йому динаміки. Ця сила має якісну ієрархію, по-різному виявляючись на різних ступенях еволюції Космосу. Осягати істину людина може лише піднявшись на вищий ступінь пізнання — "intuitio intellectualis", тобто "інтелектуальний екстаз", "інтуїція розуму", осягнення і конструювання думкою. Нарешті, Людина — це і Космос в метафорі і кінцева мета творіння, ланка, яка пов'язує матеріальні та духовні сили Всесвіту.

Численні філософські та естетичні алюзії з творів великого поета у світовій літературі, англійській зокрема, примушують замислитись над причинами невмирущого інтересу до "старого" Шекспіра.

В сучасному світі, де ми постійно наштовхуємося на стіну, поставлену цивілізацією між людиною і Природою, пошук літературою шляхів повернення до філософсько-естетичної системи епохи Відродження, стародавніх систем Сходу і Греції, філософії трансценденталізму стає зрозумілим.

Підтверджується пророча думка довго гнаного з філософії М. Бердяєва:

після того, як ми невдало "провалилися в соціальні та космічні колективності", тепер на шляхах "космічних ієрархій" шукаємо нових життєдайних джерел відродження духу людського.

Ось чому в період кризи гуманізму Шекспірові близьким став Платон, і неоплатонізм Шекспіра стає бароковим, тобто не античним (прозорим, гармонійним), а таким, що прагне гармонії, пізнавши трагедію розкутого людського духу.